

Børnehusets navn: Børnegården, Daginstitutionen Alderslyst

Mødedeltagere: Institutionsleder, daglig leder, 2 medarbejdere: observationer i vuggestue, 2 konsulenter.

Fysiske rum som lægger op til interaktioner

Iagttagelser (resume):

- Medarbejder:

Stuen, hvor der er blevet observeret, er delt i to rum: Et rum til tumleleg med skum/bobles. Et stort rum med to borde som fylder meget. De har alligevel fået etableret små lege- læringsmiljøer rundt omkring i rummet. Det er tydeligt, hvad der forventes af børnene og børnene bruger legemiljøerne efter hensigten. Der er rum for, at børnene kan kombinere legemiljøer efter deres ønsker.

Bordene fylder lidt meget, men der skal også være plads til, at der kan foregå aktiviteter ved bordene

Zonerne fra kvalitetsparametrene synes at blive dækket i de to rum, der er tilgængelige på stuen. Der er mange pædagogiske muligheder i rummene. Grundet Corona er det dog ikke alle ressourcer, der er tilgængelige.

Sammenlignet med egen stuen har medarbejderen taget ideer med sig 'hjem' i form af tanker om at dele egen stue mere op ift. pædagogiske lege- og læringsmiljøer.

- Konsulent:

Observationer er primært foretaget på legepladsen. Der var ingen børn – alle var indenfor.

Som udefrakommende får man hurtigt indtryk af, at det er børnehus i byen. Legepladsen er omkranset af huse og boligblokke. Legepladsen synes umiddelbart ikke stor, og den kunne også godt trænge til malinger hist og her. Grundet Corona kan man se, at legepladsen er zoneopdelt med bl.a. plantekasser, så børnegrupperne ikke blandes sammen.

Vuggestuens legeplads:

Zonerne under kvalitetsparametret synes at være opfyldt

- 1) Fysisk udfoldelse: Bakke med rutsjebane, gynger, cykel/scooterbane
- 2) Barn/voksen zone: Der er sat forskellige rør op på væggen som indikerer at der arbejdes med science tilgang (tyngdekraft), laminerede billeder fra naturen, vandbaner på væg (virker til at sidde lidt højt ift. vuggestuebørn – kan de se ned i røret?).
- 3) Legezone børn: Legehuse, sandkasser, musik/sansevej, plankevej hvor børn har tegnet med kridt. Dette ses også på murstensvej – der er også tegninger der sidder højt oppe: Er det voksen eller kvarterets unge?
- 4) Stillezoner: Legehus, overdækket areal. Måske mangler der lidt stillezoner på vuggestuens legeplads.

Børnehavens legeplads:

Zonerne under kvalitetsparametret synes at være opfyldt

- 1) Fysisk udfoldelse: Indhegnet fodboldbane, gynger, lille jordvold (måske ikke stor nok til 4-6-årige ift. fysisk udfoldelse)
- 2) Barn/voksen zone: Bord/bænke miljøer (overdækket, vandbaner (science))
- 3) Legezoner børn: Legehuse, jordbunke, sandkasser, stort legetårn, tankstation, palleshuse hvor der har tydelig legeaktivitet med mange efterladte legeredskaber. Palleshuset virker til at være en nem og billig måde at få skabt legemiljø der inviterer til leg.
- 4) Stillezone: Stor madras der er overdækket, hule/krog bag buske, legehuse

Hvordan arbejder det pædagogiske personale med at 'gøre klar til leg' i det daglige? Hvordan skaber de legemiljøer, der inviterer til leg?

Konsulent taler med medarbejder efterfølgende ift. legepladsen og at der ingen børn er. De tager på turer hver dag til bl.a. skov i området og gymnastiksalen. Disse bliver flittigt brugt.

Samtale/analyse:

Det er godt at høre de iagttagelser på miljøerne. Legepladsen er lidt barberet – vi trænger til lidt mere af det 'skøre' og inspirerende. Der er mange gode ideer at finde rundt omkring (bl.a. på Pinterest). Det er svært at nå alle ideerne. Og vi skal finde materialer og dem som er med på at effektuere ideerne.

Vi tager på tur hver eneste dag i mindre børnegrupper (1 voksen til 4 børn). Vi har mange steder i lokalområdet at tage ud i – legepladser, naturområder, børnenes kvarterer/gader. Vi laver turer efter de emner og temaer, vi har oppe samtidig med, at vi følger børnenes spor.

Det er de voksne, der tegner på væggen sammen med børnene (ikke de unge i lokalområdet).

Vandkanaler er kontrolleret vandleg (derfor højden), så vuggestuebørnene ikke bliver så våde. Der bliver tegnet skygger på væggene med vand.

Børnene er meget optaget af insekter. Vi vil meget gerne bringer natur og science mere ind i børnehuset.

Der er en medarbejder, der har kreative kompetencer (tegne/male), som er brugt til at udsmykke huset efter pædagogiske lege- læringsmiljøer. Tanken er, at hun skal bruges mere ift. miljøerne.

Der skal mere spræl på legepladsen – understøttende og sanseintegration, efter årstiderne og måske til at indgå i kosten (køkkenhave). Også i forbindelse med forskellige folkeslag/etniciteter, som er kendetegner børnehuset.

Garderobes bliver også brugt til legemiljøer, og der er også forskellige legetæpper, der kan lægges over borde, så de bliver til nye legemiljøer. Akustikken er bare ikke særlig god i garderoben. Planer om at forbedre akustikken i garderoben

Motorik- + inklusionspædagoger er tilknyttet børnehuset (daginstitutionen Alderslyst), og disse vil også indgå i sparring (forløb på 3 måneder) omkring de pædagogiske lege- og

læringsmiljøer. Hvad er det vi skal være opmærksomme/ændre på i børnehuset, og hvor kan/skal vi søge hen i lokalområdet?

Medarbejder viser plancher, der dokumenterer hvordan lege og læringsmiljøer bliver brugt i hverdagen.

Ønske blandt medarbejdere om at være bedre til at fordele sig som voksne på legepladsen ift. at kunne guide og igangsætte lege (foran, ved siden af og bagved børnene).

Tilsynets anbefalinger:

- At der fortsat er fokus på at udvikle de pædagogiske lege- og læringsmiljøer udenfor gerne med fokus på natur, det motoriske og eksperimenterende.
- Fokus på at skabe tydelige og inviterende legemiljøer udenfor gerne via piktogrammer og/eller temakasser med rekvisitter.

Lederens refleksioner:

Vi arbejder dagligt med at udbedre vores ude som inde klima i Børnegården. Vi tænker meget i æstetik og i at bevare og sikre vedligeholdelse af Børnegården. Vi har god hjælp fra teknisk service, som handler hurtigt i forhold til ønsker om udbedringer. Vi vil gerne, at børnegården er et inspirerende og attraktivt sted at komme for såvel børn som voksne. Der udvikles på vores leg og læringsmiljøer i forhold til den plads og de remedier vi har. Børnene følges nøje i forhold til, hvilke aktiviteter de vælger mest. Vi gør meget i at børnene er medaktører i at skabe miljøerne omkring os i form af kreative produkter. Noget legetøj står fremme og let tilgængeligt for børnenes aktivitet. Andet legetøj tages frem, så vi kan lege særlige rolle og regellege, nogle mere voksenstyrede lege. Vi vil gerne følge årets gang, og synliggøre årstider via beplantning af urte- og blomsterkasser.

Lederens handlinger:

Vi vil få malet udenfor og få budgetteret med nye legehuse efter anbefalinger. I forhold til udvikling af natur og science områder^{1/2} vil jeg inddrage personalet i udvikling af disse. Personalet bisidder god viden og indsigt i, hvad børnene opsøger af legemiljøer på legepladsen og hvad de inspireres af. Vi vil få opsat en tavle ude på vuggestuens legeplads, hvor børnene kan tegne på.

Det er et ønske at få implementeret årstidsurter og grøntsager endnu mere i børnenes kost end nu. Kosten er varieret og serveres indbydende. Et udviklingspunkt er, at vi sammen med børnene sår mere, som efterfølgende kan anvendes i serveringen af mad. Indkøb af hængepult til vildbassestuen i det nye budgetår, så der bliver mere gulvplads.

Medarbejderne som responsive og sensitive

Iagttagelser (resume):

- **Medarbejder:**

På stuen hvor der er observeret: Det er nogle voksne, der gør det rigtig godt. De sætter mange ting i gang hos børnene. De er gode til at fange børnenes spor. De indgår i børnene lege. De er gode til at improvisere og sætte ord på de ting, de møder på deres vej.

Eksempel omkring tur til Falck station. Det var en positiv oplevelse at observere turen mellem børn og voksen – der var masser af tid til fordybelse. En mindre gruppe (1 voksen til 2 børn). Børnene fik 'fyldt' meget på under turen.

På stuen formår de også at sætte sprog på det hele.

Medarbejder viser plancher, der dokumenterer nogle af de turer, de har været med på bl.a. fisketur, tur til sø hvor der igangsættes bevægelsesaktiviteter samt turen til Falck Stationen.

- **Konsulent:**

Voksne positionerer sig 3 forskellige steder i børnehøjde. Dette har betydning for, hvordan personalet kan reagere responsivt og sensitivt. Børnene har den voksenkontakt de har brug for – de henvendte sig ikke til konsulenten under observationerne (kan nogle gange tolkes som behov for voksen kontakt). Personalet er gode til at følge børnenes spor, og der er et godt samspil mellem børn og voksne.

Samtale/analyse:

Det er dejligt at høre de bekræftelser af den pædagogiske faglighed der er i huset.

Vi har nogle mega gode turer, og vi kan se at børnene udvikler sig. Vi deler internt vores begejstring over, hvordan vi kan se børnene udvikler sig.

Vi har fået defineret børnetid og forberedelsestid. Børnetid er vi sammen med børnene og kun sammen med børnene. Det er ikke noget, vi behøver at aftale. På gruppemøder drøfter vi fx om der er nogle børn, der kunne have godt af nye relationer (nye venner) – organisering af børnefællesskaber. Vi er meget strukturerede ift., hvordan vi organiserer os som voksne – det giver ro og overblik.

Den strukturerede opdeling af de voksne betyder også, at der også er mere ro og tid til hverdagsrutinerne og øvelse i fx toiletbesøg og tage tøj på.

Hvordan kan vi forfine det sensitive og responsive samspil yderligere? Hvilke tidspunkter kan være mere udfordrende end andre?

Piktogrammer som måde at gøre dagen mere forudsigelig på bl.a. brugt hos en dreng. Flere børn søger piktogrammer. Tegn på at der måske er flere børn, der har brug for overblik over dagen, og hvad der skal ske.

I et lederperspektiv er der et rigtig godt nærvær (nærmest magisk) blandt børn og voksne. Der er øjenkontakt og fordybelse. Leder forsøger at skabe tid, så det giver ro for børn og voksne. Der er et stabilt fremmøde/ikke højt sygefravær blandt personalet i vuggestuen.

Børnehuset er aldersopdelt og nogle medarbejder flytter med børnene. Det giver en tryk base for børnene i overgangen. Det skaber også pædagogisk sparring og videndeling på tværs af stuer. Leder deltager også nogle gange på turer, og lederen bekræfter, at turene i høj grad i børnehøjde og hvor børnenes spor der følges. Det er en meget passioneret medarbejdergruppe, der er i huset.

Aflevering af børn ved indgangen. Forældre må ikke komme ind på stuen. Hvordan er personalet nærværende i disse situationer?

Forsøger at få øjenkontakt med forældre ud i garderoben, ellers er det om eftermiddagen, hvor man er på legepladsen, at man går i dialog med forældrene. Både forældre og medarbejder italesætter, at aflevering under Corona er nemt (hurtigt). Forældre italesætter savn ved ikke at kunne se/få så meget indblik i dagligdagen, og hvad der sker på stuen (hvordan har mit barn det i afleveringen?).

Gode erfaringer fra mindre forældremøder kun på stue – det bliver mere koncentreret.

Tilsynets anbefalinger:

- At medarbejdere og leder undersøger, om piktogrammer for flere børn kan skabe yderligere responsivt og sensitivt samspil.
- Fokus på hvordan medarbejdere skaber dialog med forældre i den særlige afleveringssituation, der er under Corona, hvor forældrene ikke må komme ind på stuerne.

Lederens refleksioner:

I forhold til forældremøderne på stuerne tænker jeg at det giver rigtig god mening at afholde flere i denne ramme. Der var stort fremmøde og møderne giver nærvær og måske større mening i forhold til den enkelte familie. Nærværet og samspillet i forhold mellem børn og personale er særdeles godt. Der arbejdes meget med sprog og respons. Vi arbejder ofte i øjenhøjde med barnet og responderer på barnets initiativer. Dialogformen er anerkendende, afvekslende og tydelig, så barnet ved hvor de har den voksne og hvad de skal. Jeg oplever at børnene bliver mødt og udviser tryghed ved den voksne. Vi arbejder meget i billeder og piktogrammer, piccollage. Det er tydeligt, at børn responderer rigtig godt på billeder, både i forhold til at indgå i aktiv dialog om dem, men også i forhold til at forstå dagens struktur.

Vi arbejder allerede i at skærpe vores opmærksomhed på yderligere dialog med forældrene end nu. Coronatiden har gjort, at vi ikke kan være i samme kontakt med forældre som tidligere. Tidligere kunne de komme ind på stuen og være mere i daglig kontakt med personalet i huset. Nu kommunikerer vi via daycare, billeder og anden kreativitet i vinduer/udgangspartier. Vi sender også sms'er via stuetelefonerne. Der kommunikeres ud via nyhedsbreve. Forældre oplyses om, at de altid har mulig for at kontakte os og vi vil vende tilbage.

Lederens handlinger:

Forældremøder på stuerne er at prioritere mere fremover. Der var større fremmøde, end når vi holder et samlet for hele Børnegården.

Jeg vil understøtte, at vi fortsætter og udvider vores arbejde omkring piktogrammer som kommunikations-/formidlingsredskab. Noget personale har et sæt piktogrammer på sig, jeg vil gerne udvide det til at flere personaler har mulighed for at have/benytte sig af et piktogramsæt i dialogen med barnet. Piktogramkortene understøtter det responsive og sensitive samspil mellem medarbejderen og barnet. Jeg vil desuden understøtte at vi arbejder mere i piktogrammer i uderummet, så børnene har mulighed for yderligere responsivt og sensitivt samspil med de voksne. Jeg vil understøtte at personalet bliver ved med at formidle via billeder/piccollages m.m. om børnenes hverdag til forældrene.

Samvær med vedvarende fælles opmærksomhed

Iagttagelser (resume):

- Medarbejder:

Observationer af samlingsstund hvor børn er fordelt. Drengene leger med brand/Falck biler. Medarbejderen fanger deres interesser og legen bliver til en tur til Falck stationen. Medarbejder finder videoklip med ambulancer, der kører med udrykning. Medarbejderne er gode til at finde ting og emner, der optager børnene.

Hvordan fungerer det i resten af huset ift. fælles vedvarende opmærksomhed? Er der tidspunkter, hvor der er flere afbrydelser?

Det er tydeligere i yderpunkter fx efter eftermiddagsmad, hvor der er flere praktiske gøremål. Så om eftermiddagen kan der godt mangle lidt fælles vedvarende opmærksomhed. På egen stue hører vi meget musik, som kan være med til at holde opmærksomhed omkring en aktivitet. Musikken er med til at samle mange børn, hvilket giver tid til voksne, der gøre nogle af de praktiske gøremål.

- Konsulent:

Observationer af samling, hvor der høres musik/danses. YouTube reklamer skabte afbrydelser i den fælles vedvarende opmærksomhed. Børnehuset har adgang til Yousee Musik via deres telefonabonnementer.

Praksis og observationer synes at pege på, at det er et børnehus, hvor fælles vedvarende opmærksomhed kendetegner den pædagogiske praksis.

Samtale/analyse:

Legepladsen og opdeling af områder, hvor de voksne er positioneret – kan vi sætte fokus på dette?

Børn skal også selv kunne skabe vedvarende (fælles) opmærksomhed.

Henvielse til punkt vedr. sensitivitet og responsivitet – hvordan de voksne kan positionere sig på legepladsen.

Corona har medført, at vi gennem zoner har lavet aktiviteter, som ikke har lavet udenfor før, men som før Corona var tiltænkt indendørs aktiviteter.

Tilsynets anbefalinger:

- At medarbejdere deler erfaringer med, hvordan de understøtter vedvarende fælles opmærksomhed primært om eftermiddagen.
- Fokus på hvordan medarbejdere kan positionere sig zonemæssigt på legepladsen gerne i forbindelse med udvikling af temakasser (se anbefaling under responsivt og sensitivt samspil).

Lederens refleksioner:

Der er klart flere afbrydelser ift. fælles vedvarende opmærksomhed, når vi er knap så mange voksne omkring børnene. Det kan skyldes naturlige opbrud i hverdagen ved f.eks. overgange til anden aktivitet og i ydertiderne. Vi strukturerer dog hverdagen rigtig meget i små enheder og grupper på stuen og udenfor. De mindre enheder og planlægning af dagens indhold gør, at muligheden vores fælles vedvarende opmærksomhed udvides og bliver kvalitativ. Det fungerer rigtig godt, når vi i uderummet er opdelt i grupper, som enten tager på tur, leger frie lege i sandkassen/gynger etc. eller er med i mere voksenstyret aktivitet. Vi har arbejdet meget med udvikling af vores udeliv på legepladsen og vi har nogle dygtige og innovative medarbejdere, som lader sig inspirere udefra og implementerer denne viden i vores institution - til stor gavn for børnene. Årstiderne følges meget og vi arbejder i zoner med musik, planteliv, tankpasning, m.m.

Vi kan med fordel udvikle på uderummet med kreative sansekasser, yderligere mulighed for at opleve farver på legepladsen i form af hinkebaner, cykelstier, bilbaner, plantekrukker.

Lederens handlinger:

Jeg vil gå i dialog med medarbejderne omkring udviklingen af en kvalitativ zonemæssig fordeling på legepladsen. Vi vil drøfte tilsynets anbefalinger på stuemøder og p-møder, så vi forholder os bevidste og undersøgende på egen og fælles praksis. Jeg vil understøtte og følge op på medarbejderes ideer, som kan inspirere til udvikling af vores udeliv, temakasser og zoner. Som hidtil vil jeg være medvirkende til at tingene sker, at de bliver implementeret i praksis. Jeg er ude i praksis og observere, følge op på og sparre med personalet. Dette vil jeg fortsætte med.

Fysiske rum som inviterer til leg

Børneperspektiv (resume):

Medarbejder har undersøgt kvalitetsparametret sammen med en 3 piger; steder hvor de godt kan lide at lege. Tumblerummet, legekøkken. M.fl.

Medarbejder viser film med pigerne fra tumblerum: De bygger balancebane med bobles, de går på række (gentagelse), legen udvikler sig til, at de er hunde. De foreslår, at de skal høre musik, og de danser. Film hvor de leger i legekøkken.

Samtale/analyse:

Film kan være med til at vise, hvordan børnene sætter ord på, hvor de gerne vil lege.

Udenfor er vejret udslagsgivende ift. hvor børnene færdes.

Hyggeren med bobles er vældig populær blandt børnene. Det er ikke kun baner, men det kan også være eksperimenter med andre konstruktioner af bobles, hvor de kropsligt udfordres. Børn får også lov til at være selv derinde. Voksne deltager også nogle gange, når børnene har brug for at blive guidet i deres leg.

Er vi gode nok til at understøtte børnenes medbestemmelse ift. lege eller eksplicit inddrage dem i udformning af legeplads (lege- og læringsmiljøer)?

Man kan også begynde at lave optegninger af hvor børnene færdes.

Børns leg kan også være meget voksenstyret. Giver vi nok plads til børn nysgerrighed, eksperimenterende og kreative tilgange.

Vi skal måske prøve, som voksne at være åbne ift. at kombinere legemiljøer, så det åbner for kreative og eksperimenterende legemiljøer.

I lederperspektiv rettes opmærksomhed omkring inklusion. Hvordan arbejdes der med forskellighed og italesættelse af det barn, der er i fokus? Man lærer børn at have opmærksomhed på hinanden som led i en demokratisk dannelse. Videoen viser, at de begynder at eksperimentere med forskellige typer af lege.

Leders observationer på overgange: Der er piktogrammer, der viser, hvad børnene skal. Der er fokus på selvhjulpenhed hos børnene. Hvordan oplever børnene overgange? Børnene kender rutinerne.

Lederperspektiv: Der skal paradoksledelse til - der skal både være plads til de eksperimenterende og spontane ideer samtidig med, at medarbejdere skal understøtte fællesskabet med formelle pædagogiske målsætninger.

Tilsynets anbefalinger:

- At medarbejdere og leder fortsætter deres fokus på, hvordan legemiljøer kan kombineres og sammensættes på ny.
- At der forsat via inddragelse af børneperspektiver er fokus på, hvordan de fysiske rum inviterer børnene til leg.
- At medarbejdere undersøger, hvordan børnehushets udemiljøer opleves af børnene, og hvordan de inviterer dem til leg.

Lederens refleksioner:

I Alderslysts børnehuse har vi længe haft fokus på udvikling af børns leg og læringsmiljøer. Vi er i konstant bevægelse og i udvikling af disse, for at børnene har spændende, inspirerende og udviklende miljøer at færdes i hver dag. Vi samarbejder om udvikling af disse og lytter til hinandens ideer. Vi er meget optaget af børnenes perspektiv. Jeg skelner mellem de legemiljøer, som er skabt via områdeopdeling på stuen/legeplads, de legemiljøer der skabes via børns frie leg og de voksenstyrede legeaktiviteter. Vi har områder for leg med køkken, med biler, med stilleaktivitet som bøger, puderum, kreativt værksted, musikrum, danserum m.m.

Jeg tænker, at overskuelighed og genkendelighed af legemiljøer er godt for børn. De kan let finde ind til legen, udvikle på tidligere rolle og regellege. Vi arbejder meget med det æstetiske og visuelle miljø omkring børnenes legezone, idet det "vækker" børns sanseintegration. Det er vigtigt at arbejde med farver og kreativitet omkring børnenes legeområder, idet jeg mener, at farver og børnenes egne kreative produkter er medvirkende elementer til at stimulere til barnets eksperimentering med leg. Børnene har ligeledes mulighed for at udvikle på legen på stuerne, dvs, at de må færdes med legetøj på tværs af stuen og udvikle på legens ramme og indhold på denne måde. Vi inddrager børnenes perspektiver via observationer, børnetermometeret og ved at lytte til børnenes ideer og interesser.

Lederens handlinger:

Jeg vil sørge for at barnets perspektiv kommer langt mere i fokus end hidtil, når vi udvikler på børnehusets udemiljøer og fysiske rum der inviterer til leg. Vi vil videofilme børn og observere på, hvad der optager dem mest i uderummet og de fysiske rum. Vi vil interviewe de større børn i forhold til, hvilke udemiljøer der virker spændende for dem. Resultater fra børnetermometeret deles mellem medarbejdere som hidtil, så vi lader os inspirere af barnets stemme. Vi vil videndele og fortsat lade os inspirere af hinanden og omverdenen. Jeg vil fortsat fremme på en kultur, hvor vi holder os orienteret på udvikling, eksperimentering, igangsætters- og udføring. Det er vigtigt, at udvikling ses i en samarbejdende kontekst.